

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, 1680

31. An fæmina sollicitata, si non denunciauit, & tamen Confessarius ex
aliarum delatione confessus, vel conuictus punitus fuit teneatur abhuc
denunciare? Ex part. 4. tract. 5. res. 49.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76372](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76372)

Ex Edicto DD. Inquisit. & c. Ref. XXXI. & c. 391

Sp. l. 11. numero 22. quia quamvis intra genus castitatis, juxta illorum opinionem levia illa sint; tamen intra Religionis genus, grave peccatum lethale est: sic in die Ieiunij patum cibi sumere, leve peccatum, ac veniale tantum est: nihilominus intra Religionis genus illo sumpto ad Sacramentum Eucharistiae accedere grave peccatum est. Et hæc omnia docet etiam Fagundez *præcep. 1. Eccl. lib. 4. cap. 3. n. 52.*

RESOL. XXXI.

An famina sollicita, si non denunciavit, & tamen Confessarius ex aliarum delatione confessus, vel convictus puniri sit, teneatur adhuc denunciare? Ex p. 4. tr. 5. Ref. 49.

§. 1. Probabiliter cum multis negativam sententiam docui in *part. 1. tr. 4. de denunciat. ref. 36.* Sed nota quod hæc sententia defendi potest, quando Confessarius fuit confessus, aut plenè convictus: & in primo casu ego illam tenui, ut patet ex titulo dictæ resolutionis. Secus autem dicendum est, si Confessarius sit absolutus, aut non plenè punitus ex defectu probationis, nam in tali casu adest obligatio denunciandi, quia promotor fiscalis S. Officij habet jam jus acquisitum ad procedendum contra Confessarium, quod non cessat per illam sententiam, sed nova adveniente probatione denuo reperitur causa, cum sit de re pertinente ad fidem, non enim in rem judicatam transeunt hujusmodi sententiæ: cum ergo hoc ita sit, non videtur cessare obligatio denunciandi, cum adhuc extet censura Inquisitorum, quæ in favorem causarum fidei posita est: unde quia non semper constat reum esse sufficienter punitum, regulariter denunciandus est. Et hæc omnia docet Sousa *opuscul. de Confess. sollicit. tract. 2. capite 20. numero 12.*

2. Verum his non obstantibus Seraphinus Freitas *in addit. novis, ad tract. de Confess. sollicit. quæst. 3. n. 54.* adversus Soulam negativam sententiam tenet, etiam si Confessarius fuerit absolutus, aut non plenè convictus; unde in tali casu non obligat penitentem ad denunciandum, quia etiam præsumitur emendatus; ergo, ait ille, non erit denunciandus.

3. Non desinam tamen hic adnotare Bonacinam *in tract. var. disp. 6. punct. 3. num. 15.* distinguere circa præsentem questionem, sic enim ait, Vel Confessarius confessus, seu convictus fuit de sollicitatione illius penitentis, qui nondum denunciavit; vel confessus, seu convictus fuit tantummodo de sollicitatione alterius: si confessus, vel convictus fuit de sollicitatione illius penitentis, probabile est penitentem non teneri ad denunciandum Confessarium, qui jam abjuravit illud delictum, quia iudicium bis exerceri non solet in idipsum, & res semel iudicata & punita, regulariter loquendo, in iudicium revocari non solet, ut iterum puniatur. Si verò Confessarius confessus, vel convictus tantummodo fuit de provocatione altæ penitentis, censetur penitentem adhuc teneri ad denunciandum, etiam si Confessarius semel abjuravit. Ratio est, tum quia sic non censetur sufficienter punitus, cum graviores penas pro pluribus delictis, quam pro uno rependere debeat, tum quia absolutus, vel condemnatus in causa hæresis accedente nova probatione iterum puniri, aut condemnari debet: ergo etiam in casu nostro accedente nova denunciatione puniri debet, consequenter penitens tenetur præfatum Confessarium denunciare. Ita Bonacina. Sed Freitas stando in suo principio semper dicit, quod pro qualibet abjuratone, Confessarius censetur emenda-

tus; ergo non erit denunciandus. Et hæc asserunt Doctores circa præsentem questionem. Sed sententiam Bonacinæ ego sequor.

RESOL. XXXII.

An sint denunciandi Confessarii sollicitantes, qui de talibus delictis non sint infamati?
Et an in crimine hæresis possit fieri inquisitio, licet contra reum nulla præcedat infamatio? Ex part. 4. tract. 5. Ref. 1.

§. 1. Circa materiam hujus tractatus de Confessariis sollicitantibus, multas questiones explanavi in *par. 1. tract. 4. a resol. 11.* sed quia enixe à multis rogatus fui, etiam per litteras, ut alia, si haberem, in lucem emitterem, ut eorum precibus satisfacerem, sequentia simul collegi; & ideo ad dubium præsentis resolutionis videtur negativè respondendum ex verbis appositis in Bullis Pontificiis, ibi, *quomodolibet diffamatos*, quibus apparet non posse Inquisitores se intro-mittere in hoc crimine, si non adsit infamia, cum constitutio pœnalis non sit extendenda ultra verborum latitudinem, ex *reg. odia, de reg. juris in 6. & ex l. cum quidam, ff. de liberis & posthumis*, & ideo Stephanus Fagundez de *præcep. Eccl. pr. 2. lib. 4. cap. 3. n. 31* & Marcellus Megala *in 1. editione lib. 1. cap. 5. num. 14.* docuerunt non esse denunciandos Inquisitoribus Confessarios sollicitantes ad Venerem si aliquo modo de tali delicto non fuerint diffamati.

2. Sed hæc opinio destruit constitutiones Pontificias, & tollit praxim, ideo contrariam sententiam prorsus sustinendam esse puto. Vnde merito Megala *in 2. editione, in apostilla marginali* mutavit sententiam, & adversus Fagundez ex eadem Societate novissimè insurgit Castrus Palaus *tom. 1. tract. 4. disp. 9. punct. 10. num. 3.* cui ego addo Emanuele de Moura *opus. 1. de Enfal. & incant. sect. 3. cap. 3. num. 11.* Acugnata *tract. de Confess. sollicit. 9. 4. num. 4.* Sousa de *Confess. sollicit. tract. 3. cap. 21. n. 2. seq. Portel. in addit. ad dub. Regul. ver. sollicitare, num. 11. & 20.* Peitinus *in privileg. Minim. tom. 2. Constit. 4. Greg. XV. s. 3. num. 3.* & Sanctarellum *tract. de hæresi cap. 44. dub. unum. 8.* quia sicuti in crimine hæresis potest fieri inquisitio, licet contra reum nulla præcedat diffamatio, ut docet Simancha *in Cathol. instit. tit. 43. num. 7. & seq. Rolandus à Valle lib. 3. conf. 8. num. 6.* Pegna *in Direct. Inquis. par. 3. comment. 16.* Scaccia de *iudiciis, in causa, & c. lib. 5. cap. 59. num. 10.* Campegius *in addit. ad Zanchinum tract. de hæresi, cap. 9. num. 9.* Rojas *singul. 3. n. 22.* & alij. Ita igitur in hoc crimine sollicitationis in confessione potest fieri inquisitio, quamvis non præcedat infamia, quod clarè apparet ex verbis constitutionis Pontificiæ, ibi, *diligenter inquiras & juxta facultatem tibi contra hæreticos, &c. procedas.*

3. Ad illa verò verba, *quomodolibet diffamatos*, quæ adversarii adducunt, respondeo non ob stare, quia, ut observat Acugna & Moura, illa particula *quomodolibet*, significat non necessariò requiri ut præcedat vera infamia, sed sufficere qualemcumque infamiam, ut constat ex *cap. statutum, §. in nulla, de rescript. in 6. & ex cap. indemnitate, §. sent. de elect. etiam in 6.* Igitur supradicta verba non exigunt infamiam simpliciter, sed eam, quæ quocumque modo talis dici queat, dicit enim *quomodolibet*, dicitur autem diffamatus aliquo modo, qui jam non habet integram & illatam famam, sed laceratam per notitiam, præsertim foeminarum, in qua est in proximo publicitatis periculo; vide etiam Freitas *in novis, addit. de Confess. sollicit. 9. 4. n. 62.* & DD. citatos.

Quæ omnes res. ad hæc tract. sunt conductæ.

sup. hoc in tr. 10. ref. 29. & 30.